का° [१६.२.२६.] आलभतऽउभे शर्म च स्थ इति । ऋग्द्वयेन कृष्णाजिनपुष्करपर्णे सहैव स्पृशेदिति सूत्रार्थः ॥ कृष्णाजिनपुष्करपर्णदेवत्ये द्वे अनुष्टुभौ । हे कृष्णाजिनपुष्करपर्णे उभे युवां शं च स्थः अग्नेः सुखकारिणी अपि भवथः वर्म च स्थः कवचवद्रक्षके अपि भवथः चौ समुच्चये । कीदृशे युवामछिद्रे छिद्ररहिते सकले बहुले विस्तीर्णे व्यचस्वती व्यचनं व्यचः असुन्प्रत्ययः तद्वती अवकाशवती । तथाविधे युवां पुरीष्यं पशव्यमग्निं संवसाथां सम्यगाछादयतम् वस आछादने अदादिः आछाद्य चाग्निं भृतं बिभृतं धारयतं बिभर्तेः बहुलं छन्दसीति [पा° २.४.७३.] शपो लुक् ॥३०॥

संवसाथाᳬ स्वर्विदा समीचीऽउरसा त्मना ।

अग्निमन्तर्भरिष्यन्ती ज्योतिष्मन्तमनस्रमित् ॥३१॥

हे कृष्णाजिनपुष्करपर्णे ज्योतिष्मन्तं तेजस्विनमनस्रमित् निरन्तरमेवाग्निमन्तरुदरे भरिष्यन्ती धारयिष्यन्ती युवामुरसा त्मना उरोरूपेण भवदीयशरीरेणाग्निं संवसाथां सम्यगाछादयतम् कीदृशे युवाम् स्वर्विदा विभक्तेराकारः स्वर्वित्त इति स्वर्विदौ यज्ञसूर्यदेवाहर्वाची स्वःशब्दः स्वर्गलाभसाधनेऽइत्यर्थः तथा समीची सम्यगञ्चने संगतेऽएकचित्तेऽइत्यर्थः ॥३१॥

a. पुरीष्योऽसि विश्वभरा अथर्वा त्वा प्रथमो निरमन्थदग्ने ।

b. त्वामग्ने पुष्करादध्यथर्वा निरमन्थत । मूर्ध्नो विश्वस्य वाघतः ॥३२॥

का° [१६.२.२७.] पिण्डं पुरीष्योऽसीति ॥ प्रतिष्ठागायत्री अष्टौ सप्त षट् चेति प्रतिष्ठेति पिङ्गलोक्तेः । अग्निदेवत्या । हे अग्ने त्वं पुरीष्यः पशव्योऽसि विश्वभरा असि विश्वं सर्वं जगद्बिभर्ति धारयति पुष्णाति वा विश्वभराः असुन्प्रत्ययः । हे अग्ने प्रथमः इतरेभ्यः पूर्वभावी अथर्वाख्य ऋषिः प्राणो वा त्वा त्वां निरमन्थत् निःशेषेण मथितवान् ॥ का° [१६.२.२८.३.१.] पाणिभ्यां परिगृह्णात्येनं दक्षिणोत्तराभ्यां दक्षिणः साध्रिस्त्वामग्नऽइति षड्भिः सर्वᳬ सकृद्धृत्वा पुष्करपर्णे निदधातीति । दक्षिणेनाध्रिं धृत्वोभाभ्यां कराभ्यां सर्वं पिण्डं त्वामग्नऽइति षड्ऋचेन सकृद्गृहीत्वा पुष्करपर्णे स्थापयतीति सूत्रार्थः ॥ अग्निदेवत्यास्तिस्रो गायत्र्यो भरद्वाज-